

תפילה ודמע

מתחת למזלמאנים

הנשיא סאדאת וראש הממשלה מנחם בגין, מלווים באישים מצרים ושומרי ראש ישראלים ומצרים מתחת לתמונה המפורסמת התופסת קיר שלם בידושם, של יהודים במחנה ריכוז. באמצע התמונה: מזוקן, מאחור, מנכ"ל מישרד ראש הממשלה הד"ר

אליהו בן אלישר שהוא עצמו פליט השואה. המכירים את סאדאת מקרב פמלייתו ידעו לספר לאחר מכן כי הנשיא היה נרגש, והוא עצמו סיכם את הביקור במילים: „לא ידעתי שזה היה כך.“ את הפמליה ליוו, מלבד גדעון האוזנר, גם מנכ"ל ירושם, אלוף מישנה (מיל.) יצחק („טולקה“) ארד, מי שהיה קצין חינוך של צה"ל (מימין לבגין).

אחרי שיצאו מהבניין הקריר דומה היה שאבן נגולה מעל ליבו של נשיא מצריים. הוא שב לחיך, וחתם בספר האורחים. אחד הפרקים הקשים בסיום היה כבר מאחוריו. בגין, מהורהר כלשהו, אחז ב"זרועו של סאדאת והם נכנסו למכונית. אנשים שצפו בשיירה המתרחקת מוכנים להישבע כי מכוניות השרד נסעו מידושם במהירות גדולה מן הרגיל.

דיבר, סאדאת הקשיב מבלי להשמיע כמעט מילה אחת. בגין דמם. ליד תמונתו של המופתי חאג' אמין אל-חוסייני הקפיד האוזנר לעבור במהירות, סאדאת לא ראה את התמונה, או השים עצמו שלא ראה אותה. קצת לפני היציאה אמר סאדאת מישפט אחד ויחידי שגרם רטט אצל מלוויי הישראלים: „לא ידעתי שככה זה היה.“

כיפה כזו. אחרי כך הסביר עיתונאי מצרי, כי סאדאת לא שמע את בקשת האוזנר. הסיור, האורך בדרך כלל כשעה ומחצה, ארך הפעם 40 דקות בלבד. פניו של סאדאת היו רציניים וכבדים, אם כי שינו את הבעתם מתדהמה לעניין, מקשב ל"תמיהה, בין מוצג לתמונה. מדי פעם שלף הנשיא המצרי מימחטה לבנה מכיס פנימי של מיקסורו וניגב זיעה ממצחו. האוזנר

הביקור בידושם היה ניצחון אישי קטן של ראש הממשלה מנחם בגין. כאשר העלה בגין את ההצעה שסאדאת יבקר בידושם היו כאלה שהתנגדו לה, בעיקר בגלל עברו של סאדאת בתקופת מלחמת העולם השנייה. בגין התעקש, אולם ראש לישכתו של סאדאת רמז כי ייתכן שהנשיא ידחה את הרעיון. כאשר הגיעה מסאדאת תשובה חיובית התרגש בגין מאד. לפי דיברי מקורביו, הוא הסביר כי הוא רואה חשיבות רבה בכך שדווקא איש זה יבקר ביד הזיכרון הלאומית.

„לא ידעתי“

ושב ראש ירושם, ח"כ גדעון האוזנר, המסביר הרישמי של השואה מאז מישפט אייכמן, המתין לאורחים לבוש חליפת ייצוג שחורה. לפני הכניסה הציע האוזנר לסאדאת כיפה: „כך אנחנו מכבדים את זכר המתים“, אמר. אולם למרות שכל אנשי חפמליה המצרית חבשו את כיפות הנייר השחורות, לא חבש סאדאת

מנגב לחלוחית מעיניו בעת שהתכוונ בתמונות אשר תיארו מסעות פליטים יהודיים על אחד מקירות ירושם. לידו: ראש הממשלה בגין, מאזין להסבריו של ח"כ גדעון האוזנר, יושב ראש ירושם.

קשה היה להבחין בפניו של הנשיא המצרי אנוואר אל-סאדאת אם הוא מו"חה זיעה מפניו, למרות אפולוליות חדר ירושם, או שהוא

דמע או יזע